

БЕЛАРУСКІ
ДЗЯРЖАЎНЫ ЁНІВЕРСІТЭТ

БЕЛОРУССКИЙ
ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ

РАШЭННЕ

РЕШЕНИЕ

26 лістапада 2012 г. № 12/1- РС
г. Мінск

г. Минск

Савета БДУ

“Міжнародная дзейнасць і супрацоўніцтва
комплексу БДУ: стан і перспектывы”

Заслухаўшы і абмеркаваўшы даклад першага прарэктара Жураўкова М.А «Міжнародная дзейнасць і супрацоўніцтва комплексу БДУ: станы і перспектывы», Савет універсітэта адзначае, што міжнародная дзейнасць універсітэта накіравана на павышэнне прэстыжу і канкурэнтаздольнасці ўніверсітэта на міжнародным рынку адукацыйных і навукова-тэхнічных паслуг, умацаванне аўтарытэту і рэйтыngu на сусветнай адукацыйнай прасторы.

У цяперашні час даныя мэты рэалізуюцца праз узаемавыгаднае супрацоўніцтва з замежнымі адукацыйнымі і навуковымі арганізацыямі на дамоўнай аснове, членства ў міжнародных сетках і асацыяцыях, актыўны ўдзел у міжнародных праграмах і праектах, выстаўную дзейнасць, развіццё акадэмічнай мабільнасці, пашырэнне экспарту адукацыйных паслуг.

Пагадненні аб супрацоўніцтве з замежнымі адукацыйнымі і навуковымі арганізацыямі з'яўляюцца эфектыўнай формай арганізацыі міжнароднай дзейнасці ўніверсітэта, яго іміджавым складнікам. Па стане на 01.11.2012 г. дзейнічае 325 пагадненняў аб супрацоўніцтве з адукацыйнымі і навуковымі ўстановамі, міжнароднымі кампаніямі і арганізацыямі 55 краін. Па колькасці партнёраў пазіцыі лідараў займаюць Расія, Кітай, Польшча, Украіна, Германія і Італія. БДУ ўваходзіць у склад кансорцыума Сеткавага ўніверсітэта СНД. На аснове пагадненняў паміж ВНУ рэалізуюцца сумесныя адукацыйныя праграмы I і II ступеней вышэйшай адукацыі для грамадзян Кітая і В'етнама (праграмы «2+3 - 71 чалавек).

У перыяд 2010 - 2012 гг. падпісаны 123 новыя пагадненні (абноўлена 19), у тым ліку ў 2010 - 51 (3), у 2011 - 44 (6), у 2012 - 28 (10), яшчэ 11 праходзяць ўзгадненне. У адпаведнасці з праграмай перспектывага развіцця БДУ на 2011-2015 гг. у 2011 годзе планавалася падпісаць 15, у 2012 - 16 пагадненняў. Найбольш актыўна ажыццяўляецца ўзаемадзеянне з патэнцыяльнымі партнёрамі з Казахстана, Расіі, Кітая і В'етнама. У 2012 годзе аднавіліся адносіны з Бразіліяй, наладжваюцца кантакты з

універсітэтам Чылі. Пагаднення аб супрацоўніцтве ахопліваюць розныя сферы адукацыйнай, навукова-тэхнічнай і інавацыйнай дзейнасці БДУ і замежных партнёраў і закладваюць толькі фармальную аснову будучага партнёрства. З агульнай колькасці пагадненняў 75% уяўляюць сабой пратаколы аб намерах і рамачныя дагаворы, якія дэкларуюць агульнапрынятыя напрамкі і формы супрацоўніцтва, у тым ліку 10% у галіне навукі і тэхнікі. Пагадненні, якія рэгламентуюць канкрэтныя віды дзейнасці (стварэнне цэнтраў, праграмы абменаў, сумеснае навучанне), складаюць каля 25%. З прычыны пастаянна зменлівых палітычных і эканамічных умоў у краінах-партнёрах і ў РБ колькасць пагадненняў, «якія працуюць», штогод вар'іруецца ад 40 да 60 % ад агульнай колькасці тых, якія дзейнічаюць. Пры гэтым пераважная большасць такіх дагавораў падпісана «знізу», г. зн. па ініцыятыве непасрэдных выканаўцаў (структурных падраздзяленняў БДУ ці патэнцыяльных партнёраў).

За перыяд 2010-2012 гг. колькасць рэалізаваных міжнародных праектаў узрасла з 16 да 19 (па Праграме перспектыўнага развіцця запланавана у 2011 г. -16, у 2012 г. - 18), колькасць пададзеных праектных заявак з удзелам БДУ па міжнародных праграмах (Тэмпус, Эразмус Мундус, ДААД, ЦЕД і г.д.) павялічылася ў 2,5 разы. Па выніках конкурсу 2011-2012 гг. БДУ выйграў 4 новыя праекты праграмы « Тэмпус » з агульным бюджэтам 4630000 еўра (усяго 8 праектаў праграмы Тэмпус прайшлі ў Беларусь) і 3 новыя праекты праграмы «Эразмус Мундус» з агульным бюджэтам 11.846.000 еўра.

Акадэмічная мабільнасць ажыццяўляецца ў рамках міждзяржаўных, міжведамасных і міжуніверсітэцкіх пагадненняў, а таксама ў рамках міжнародных праграм і праектаў. У перыяд 2010-2012 назіраецца значная станоўчая дынаміка па кіраванні навучэнцаў за мяжу (павелічэнне колькасці выездаў больш чым у 2 разы: 2010 - 440, 2012 - 520). З іх амаль 50 % прайшлі навучанне за мяжой у рамках міжнародных праграм і дагавораў. Рэалізуюцца праграмы абменаў з ВНУ Германіі, Польшчы, Чэхіі, Славакіі, Балгарыі, Сербіі, Галандыі, Францыі, Швецыі, Кітая, Карэі і Японіі. Па параўнанні з 2010 на 25% павялічылася колькасць выездаў за мяжу прафесарска-выкладчыцкага складу і на 60 - навуковых супрацоўнікаў. Работнікі ўніверсітэта выязджалі ў 54 краіны, 95% ад агульнай колькасці паездак з'яўляюцца кароткатэрміновымі. Нацецілася тэндэнцыя да павелічэння долі фінансавання паездак за кошт прымаючага боку. Калі ў 2010 годзе практычна кожная чацвёртая паездка ажыццяўлялася за кошт прымаючага боку, то ў апошнія 2 гады - кожная трэцяя (за кошт павелічэння грантаў і стыпендый, якія прадастаўляюцца замежнымі арганізацыямі). На 70% вырасла доля тых, хто выязджае для павышэння кваліфікацыі, на 40% для навуковых даследаванняў, на 30% для ўдзелу ў канферэнцыях, семінарах, конкурсах.

Павялічылася колькасць замежных грамадзян, запрошаных ва ўніверсітэт для працы па кантракце, чытання лекцый і ўдзелу ў адукацыйны і

навуковых мерапрыемствах на базе БДУ (2010 – 11 чал., 2011 - 16 чал., 2012 - 18 чал.). У 3 разы павялічылася колькасць замежных навучэнцаў, якія запрошаны ў БДУ ў рамках партнёрскіх пагадненняў і міжнародных праграм на поўны курс і для кароткатэрміновага навучання (2010 - 56 чал., 2011 - 98 чал., 2012 – 174 чал). У той жа час намячаецца тэндэнцыя да скарачэння колькасці замежных выкладчыкаў, навуковых супрацоўнікаў, якія запрошаныя ў БДУ у рамках акадэмічнай мабільнасці (2010 – 454 чал., 2011 – 380 чал., 2012 – 299 чал.).

Прыцягненне кантынгенту замежных грамадзян ў БДУ ў 2012-2013 вучэбны годзе склала 804 навучэнцаў (на першую ступень вышэйшай адукацыі было залічана 451 чалавек, на факультэт даўніверсітэцкай адукацыі і моўныя курсы - 194, на другую ступень вышэйшай адукацыі - 135, у аспірантуру - 24). Агульная колькасць замежных навучэнцаў у 2012-2013 навучальным годзе складае 2325 замежных грамадзян. Прырост павелічэнне кантынгенту замежных навучэнцаў па гадах выглядае наступным чынам: у 2010 - 2011 годзе - на 9,3% у параўнанні з папярэднім 2009-2010 годам, 2011-2012 - на 8,6% у параўнанні з 2010-2011 г., у 2012-2013 - на 14,2% у параўнанні з 2011-2012 г. Колькасць замежных студэнтаў за апошнія 3 гады ўзрасла на 13 %, колькасць замежных магістраў - у 2 разы. У той жа час нягледзячы на станоўчую дынаміку намецілася трывожная тэндэнцыя да рэзкага зніжэння колькасці замежных навучэнцаў на факультэце даўніверсітэцкай адукацыі. Нягледзячы на прыкладзеныя намаганні ў параўнанні з 2009-2010 г. колькасць вышэйзгаданых грамадзян скарацілася амаль на 50 %. Гэта сітуацыя патрабуе ўзважанага аналізу і прыняцця адпаведных мер.

У мэтах нарошчвання экспарт адукацыйных паслуга былі прынятыя і робяцца наступныя намаганні:

1. У перыяд 2010-2012 гг. з мэтай папулярызацыі навучанне ў БДУ і павелічэння набору замежных грамадзян 27 прадстаўнікоў універсітэта прынялі ўдзел у адукацыйных выставах і іншых маркетынгавых мерапрыемстваў у Кітаі, Аўстрыі, Індыі, Карэі, Азербайджане, Туркменістане (2010 - 4 чал., 2011 - 9 чал., 2012 - 14 чал.) з адпаведнай эканамічнай эфектыўнасцю ў 112 000 дол. ЗША ў 2010 годзе, 290 000 дол. ЗША ў 2011 годзе, 325 00 дол. ЗША ў 2012 годзе. Аналіз удзелу паказаў 15-кратную акупнасць паездак.

2. У перыяд 2010-2012 гг. была актывізавана праца па пашырэнні інфармацыйнай прысутнасці БДУ на міжнародным адукацыйным рынку. На сайце БДУ пашырана і актуалізавана інфармацыя пра навучанне ва ўніверсітэце на англійскай, кітайскай, нямецкай і рускай мовах. У 2012 годзе распрацаваны сайты на іспанскай і арабскай мовах.

3. Актыўна праводзіцца работа з дыпламатычнымі прадстаўніцтвамі Рэспублікі Беларусь і замежных дзяржаў у Рэспубліцы Беларусь (на пастаяннай аснове накіроўваюцца абноўленыя інфармацыйна-рэкламныя матэрыялы пра БДУ).

4. У 2012 годзе ў структуры ВМС БДУ створаны Цэнтр міжнароднага маркетынгу, якім праводзіцца мэтанакіраваная работа па прыцягненню замежных грамадзян на навучанне ў Беларусь. У першай палове 2012 года падпісаны 5 новых пагадненняў аб супрацоўніцтве ў сферы аказання садзейнічання ў прыцягненні на навучанне замежных грамадзян з замежнымі партнёрамі (Кітай, Туркменістан, Індыя, Нігерыя, Турцыя). Праводзіцца актыўная праца з рэкрутынгавымі кампанія Азербайджана, Турцыі. Усяго ў цяперашні час БДУ мае пагадненне аб супрацоўніцтве з 11 рэкрутынгавымі кампаніямі з пасрэдкамі.

Па выніках пасяджэння Калегіі Міністэрства адукацыі 29.10.2012 «Аб выкананні УА заданняў па тэмпе росту экспарту паслуг, сальда знешняга гандлю паслугамі» адзначана, у прыватнасці, наступныя недахопы ў рабоце ўніверсітэта:

- неэфектыўная праца УА па інфармаванні патэнцыйных спажыўцоў паслуг адукацыі аб магчымасцяў атрымання адукацыі;
- недахоп месцаў у інтэрнаце;
- перавага адной Дзяржавы ў структуры экспарту адукацыйных паслуга ў адну краіну ў параўнанні з іншымі замежнымі краінамі;
- пасіўнасць ВНУ ў арганізацыі выкладання для замежных грамадзян на англійскай мове;
- слабае выкарыстанне магчымасцей дыстанцыйнага навучання для замежных грамадзян.

Выклікае некаторую занепакоенасць стан спраў з выкананне паказчыкаў па экспарце навукаёмістай і высокатэхналагічнай прадукцыі.

Патрабаванні Міністэрства адукацыі ў галіне знешнеэканамічнай дзейнасці ўніверсітэта заключаецца ў наступным:

- актывізаваць работу па выкананне загада Міністэрства адукацыі ад 16.08.2012 г. №65 «Аб дадатковых мерах па дыверсіфікацыі экспарту адукацыйных паслуг у 2012-2013 гг.»;
- прыняць вычарпальныя меры па безумоўным выкананні паказчыкаў па знешнеэканамічнай дзейнасці ў адпаведнасці з загадам Міністэрства адукацыі ад 29 сакавіка 2012 г. № 208 «Аб даведзенні заданняў па тэмпе росту экспарту паслуг, сальда знешняга гандлю паслугамі, экспарту навукаёмістай і высокатэхналагічнай прадукцыі (тавараў, работ, паслуг)»;
- забяспечыць безумоўнае выкананне даведзеных паказчык па аб'ёме экспарту навукаёмістай і высокатэхналагічнай прадукцыі ў 2012 годзе і прыняць дзейсныя меры па іх выкананні ў 2013 годзе;
- пашырыць спектр адукацыйных паслуг для замежных грамадзян (навучанне на англійскай мове, электроннае дыстанцыйнае навучанне, атрыманне пасляўніверсітэцкай адукацыі па інавацыйных напрамках адукацыі і навукі і інш.);
- павысіць эфектыўнасць маркетынгавай працы ў замежных краінах.

У цэлым стан міжнароднай дзейнасці ўніверсітэта можна ахарактарызаваць як стабільны. Мэтавыя паказчыкі ў адпаведнасці з Планам

супрацоўніцтва БДУ выконваюцца, па некаторых пазіцыях універсітэт дамогся значнага апярэджання, у той жа час па некаторых намеціўся спад.

У сувязі з вышэйпададзеным Савет БДУ **ВЫРАШЫЎ**:

1. Прыняць да ведама даклад першага прарэктара прафесара Жураўкова М. А.

2. Прарэктарам, кіраўнікам галоўных упраўленняў, дэканам, дырэктарам навучальных і навукова-даследчых устаноў, прадпрыемстваў забяспечыць безумоўнае выкананне паказчыкаў па знешнеэканамічнай дзейнасці і аб'ёме экспарту навукаёмістай і высокатэхналагічнай прадукцыі ў 2012 годзе ў адпаведнасці з загадам Міністэрства адукацыі ад 29 сакавіка 2012 г. № 208 « Аб даведзенні заданняў па тэмпе росту экспарту паслуг, сальда знешняга гандлю паслугамі, экспарту навукаёмістай і высокатэхналагічнай прадукцыі (тавараў, работ, паслуг) »

Адказныя: Прарэктары, кіраўнікі галоўных упраўленняў, дэканы факультэтаў, дырэктары навучальных і навучальна-даследчых устаноў, прадпрыемстваў.

Тэрмін выканання - 30 снежня 2012 г.

3. Актываваць працу па выкананні загаду МА ад 16.08.2012 г. № 65 «Аб дадатковых мерах па дыверсіфікацыі экспарту адукацыйных паслуг у 2012-2013 гг.». Кіраўніку УМС сумесна з дэканамі факультэтаў і дырэктарамі вучэбных інстытутаў правесці адпаведную працу і даць дадатковыя прапановы па дыверсіфікацыі экспарту адукацыйных паслуг, прадугледзеўшы прапрацоўку пытання аб адкрыцці дадатковых сумесных вучэбна-адукацыйных цэнтраў у краінах Азіі і Блізкага Усходу, у першую чаргу ў КНР і Туркменістане. *Адказныя:* Першы прарэктар, прарэктар па вучэбнай рабоце, кіраўнік УМС, дэкан ФДА.

Тэрмін выканання – 30.01.2013 г.

4. Прарэктару па навуковай рабоце акадэміку Івашкевічу А. А., прарэктару па эканоміцы і інвестыцыях дацэнту Панарадаву У. В., кіраўніку ГУН Дзік Т.А., дэканам факультэтаў, дырэктарам вучэбных і вучэбна-даследчых устаноў, прадпрыемстваў правесці аналіз бягучай сітуацыі і распрацаваць дзейсныя мерапрыемствы, па выкананні даведзеных паказчыкаў па аб'ёме экспарту навукаёмістай і высокатэхналагічнай прадукцыі ў 2013 годзе.

Адказныя: Прарэктар па навуковай рабоце, прарэктар па эканоміцы і інвестыцыях, кіраўнік ГУН

Тэрмін выканання: прадстаўляць справаздачу кожны квартал ў 2013 г.

5. У мэтах рэалізацыі пункта 3.2. Пастановы калегіі Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь ад 29.10.2012 № 15 аб пашырэнні спектру адукацыйных паслуг для замежных грамадзян:

- Галоўнаму ўпраўленню навукі сумесна з факультэтам і правесці аналіз магчымасцей падраздзяленняў БДУ па навучанні ў аспірантуры на замежных мовах.

Адказныя: Прарэктар па навуковай рабоце, начальнік ГУН.

Тэрмін выканання – 31.03.2013

- Галоўнаму ўпраўленню навукі распрацаваць парадак абарон дысертацый на замежных мовах у саветах па абароне дысертацый, якія функцыянуюць у БДУ.

Адказныя: Прарэктар па навуковай рабоце, начальнік ГУН.

Тэрмін выканання – 28.02.2013

- Рэктарат, ГУВіНМР, УМС сумесна з факультэтам і вучэбнымі інстытутамі даць прапановы і стварыць Рабочую групу для выпрацоўкі стратэгіі ўвядзення навучання ў БДУ на англійскай мове і па англамоўных праграмах. Рабочай групе распрацаваць план мерапрыемстваў, якія забяспечваюць набор вучэбных груп у магістратуру ў 2013-2014 навучальным годзе з навучаннем на англійскай мове.

Адказныя: Першы прарэктар, прарэктар па навуковай рабоце, начальнік ГУВіНМР, УМС, дэканы факультэтаў, дырэктары вучэбных інстытутаў.

Тэрмін выканання – 28.02.2013

- ГУПЭІД сумесна з ГУВіНМР распрацаваць палажэнне аб даплатах супрацоўнікам, якія чытаюць лекцыі на англійскай мове і кіраўнікам аспірантамі і магістрантамі, якія навучаюцца на англійскай мове.

Адказныя : начальнік ГУПЭІД, ГУВіНМР

Тэрмін выканання – 30.01.2013

6. УМС і ГУН распрацаваць праграмы правядзення маркетынгавай працы ў замежных краінах на 2013 год, прадугледзеўшы ўсе напрамкі работы па павышэнні эфектыўнасці знешнеэканамічнай дзейнасці комплексу БДУ.

Адказныя: Прарэктар па навуковай працы, прарэктар па эканоміцы і інвестыцыях, кіраўнікі ГУН і УМС.

Тэрмін выканання: - 28.02.2013

7. Паколькі практыка прыцягнення замежных навучэнцаў праз пасрэдніцкія фірмы паказала сваю эфектыўнасць, УМС сумесна з ФДА правесці работу па павелічэнні колькасці дамоў аб супрацоўніцтве з замежнымі адукацыйнымі кампаніямі.

Адказны : начальнік УМС, дэкан ФДА.

Тэрмін выканання - 30.06.2013

8. З мэтай нарошчвання эксарту адукацыйных паслуг і ўмацавання станоўчага іміджу БДУ ў міжнароднай адукацыйнай прасторы УМС сумесна з ГУПЭІД распрацаваць спецыяльную цэнавую палітыку для студэнтаў з універсітэтаў-партнёраў, а таксама ў рамках сумесных адукацыйных праграм.

Адказныя: начальнікі УМС, ГУПЭІД

Тэрмін выканання – 31.03.2013

9. ГУН, УМС сумесна з ГУПЭІД для павышэння іміджу ўніверсітэта як сучаснага адукацыйна-навукова-інавацыйнага комплексу і прасоўвання

навукова-тэхнічных распрацовак універсітэта на айчынны і замежныя рынкі, фарміравання попыту на навукова-тэхнічную прадукцыю:

- даць канкрэтныя прапановы па пытанні выдзялення пазабюджэтных сродкаў для ўдзелу спецыялістаў БДУ ў міжнародных спецыялізаваных навукова-інавацыйных і адукацыйных выставах 2013 годзе;
- выдаць прапановы і распрацаваць эскізны праект на стварэнне пастаяннай выставы навукова-тэхнічнай прадукцыі БДУ, прадугледзеўшы сродкі на закупку выставачнага абсталявання і вырабу экспанатаў.

Адказныя: прарэктар па эканоміцы і інвестыцыях, начальнікі ГУН, УМС, ГУПЭІД

Тэрмін выканання - 28.02.2013

Старшыня

С. У. Абламейка

Вучоны сакратар

С. М. Ходин